

פרשת יעקב לוינסון

(המשך מעמוד 9)

בעלי המניות של החברה אפוסים מיסתורין, ואחדים מהם מוסיעים בצורה אלמונית, בחברות הרשומות בסנמה.

העוקף שלב ג'

העושה חברה אמריקאית רצינית, אם כי חדשה, שיש בידיה למעשה שליטה על 4.75% של השליטה בחברת סנוול עתירת-ההון, המרוויחה 22 מיליון דולר לשנה; מניה כזאת יכולה להיות שווה כחמישה מיליון דולר.

כראי לשבת עליה, וליהנות מן הרווחים כסדר-גודל של מיליון דולר לשנה. למרבה הפלא, היא לא עשתה כן.

זמן-מה אחרי שהמניות הועברו ל"ויאס-איי", מכרזו חברת טכנולוגיות בינלאומיות (הבעלים: ורדי ואלמוגי 50%, ו"יאס-איי" 50%) את כל חלקה בחברת גרנית, בעלת השליטה בסנוול.

התמורה: 3.8 מיליון דולר. החלק של ו"יאס-איי: 1.9 מיליון דולר, תמורת השקעה של 18 אלף דולר, תוך סחוט משנה!

האיש שטיפל במכירה מצד המוכרים היה עורך-הדין הישראלי גיל לייטנר, עובד אמפל, אחד מעורכי-הדין של אמפל. הכל נראה בסדר.

כך מתנהגת חברה, הממחרת למומש את הרווחים שלה כדי להסתלק מן העניין במהירות האפשרית, ואולי כדי למנוע שאלות בלתי-ניעמות ולטשטש עקבות.

וכך גם המשיכה: בספטמבר 1983 — ארבעה ימים אחרי שהתפטר לוינסון מחברת אמפל — התפרקה חברת טכנולוגיות בינלאומיות (השקעות 1981) בע"מ, ביוזמתה שלה. היא מילאה את התפקיד שלמענה נוצרה.

היה נדמה שכל העקבות נעלמו.

ואכן, אילו היה יעקב לוינסון עדיין הבוס הכליכול של בנק המועלים, יתכן מאוד ששלבי התרגיל הזה לא היו מתגלים לעולם. והוא כולו היה נשאר קבור בתיקים תמימים, כאחת העסקות ללא-ספור המתנהלות במערכת חברת העובדים.

אולם קרה אחרת.

העוקף: איך זה התגלה

העניין לא עבר בשקט. מפני שבחברת גרנית יש שותפים רציניים, ליוויינים גדולים ומנוסים, הרגישים לכל תזוזה במעגל הסגור של הבעלות על הנכס הענקי ששמו סנוול.

היה הסכם בין השותפים שאסור אף לאחד מהם להעביר את חלקו בחברה, כולו או מיקצתו, אלא בעצה אחת עם כולם.

כאשר הסתבר כי שניים מחבריהם, ודווקא דג"ה-הרקק היחידים שביניהם — ורדי ואלמוגי — העבירו את כל חלקם לשני אחרים מהם — עופר ועוד אחד — הם רתחו מזעם.

הם התחילו לגלגל את הסיפור, לברר את הפרטים — וכך הגיע העניין לידי יו"ר ההנהלה של "בנק המועלים", גיורא גזית.

גזית הוא אדם יסודי מאוד, ולדעת אחרים גם יסודי מדי. אחרי גבו מכנים אותו בשם "בוכהאלטר" (כלומר: רואה-החשבון) על שום הרגלו להתעמק בכל מיסמך, לברר כל סכום, כדי לעמוד על טיבה של כל עסקה.

כאשר התחיל גזית לבדוק את פרשת בנק-המועלים-נומיניס-אמפל-ויאס-איי טכנולוגיות-גרנית-סנוול, הוא נדהם.

נראה כי את חשדו עורר לראשונה פרט קטן דווקא: העובדה שחברת ו"יאס-איי קיבלה שרותי-מישרד בחברת אמפל של בנק המועלים, למרות שלא היתה כלל חברת-בת של הבנק.

בנק המועלים בעמ

הנהלה הראשית

עורך דין

בימים האחרונים התפרסמו באמצעי התקשורת ידיעות על עניינים הנוגעים ליעקב לוינסון, שמשש עד לאחרונה כיו"ר מועצת המנהלים של חברת אמפל, ומי שכהן בעבר כיו"ר מועצת המנהלים של הבנק.

יולק מהידיעות שפורסמו אינו תואם כלל למציאות, ובידיעות אחרות ישנם אי-דיוקים רבים ומתן פרשנות לא נכונה לעובדות. נחלק מהפרסומים היתה החיסוס לפעולות שנעשו והסתימו עוד לפני שנים רבות, וכן היה בהם ניפוח מעבר לכל פרופורציה של החיסוס לנזקים שסבילו נגרמו לבנק.

על מנת להעמיד את הדברים על דיוקם, ברצוני להביא לידיעתכם את העובדות הבאות בקשר לנושא זה:

בחדשים האחרונים וערות נדיקות של שאלות שהתעוררו בקשר לכמה נושאים הנוגעים לפעילותו של יעקב לוינסון בענייני הבנק בחו"ל, הנדיקות נערכו ביזמתה של הנהלת הבנק ותוך שיתוף פעולה ותאום מלאים עם מזכיר חברת העובדים, עוד בטרם הושלמו הנדיקות כבר הוסקו מסקנות-ביניים והונחו שינויים שהתחייבו מהן.

הנדיקות האמורות נערכו בכל הזירות והרגישות המתחייבות מהנושא, ובמירה שיועלו ממצאים המחייבים נקיטת צעדים נוספים, נפעל בהתאם לכך, ונסיק את כל המסקנות המתחייבות.

הכנה נקט וניקוט גם להבא, בכל האמצעים הדרושים כדי להבטיח שהנדיקות הנערכות עתה לא תפגענה בשום צורה שהיא בהמשך פעילותו התקינה של הבנק, ושלא תהיה לכך השלכה כלשהי על צבור הלקוחות.

אנחנו שרויים בתקופה לא קלה, אולם אין ספק שאם נעה כולנו שכם, כל אחד במחמו, נצליח להתגבר יחדיו על הקשיים ולצאת ממזדקים עוד יותר מבעבר.

נ. ב. כהן

יו"ר הנהלה

ביניים! כאשר מסדרונות בנק המועלים וסניפיו רחשו משמועות על פרשת לוינסון, ביקש יו"ר ההנהלה, גיורא גזית, להגיע את הרוחות בחוזר פנימי: "...הוסקו מסקנות... נתגבר יחדיו! גזית גם התחייב: 'במידה שיועלו ממצאים... נסיק מסקנות!'

באותו רגע נדלקה אצלו נורה אדומה. מנכ"ל-זיכרוננו עלה השם מיכאל צור.

צור היה מנהל החברה לישראל הענקית. הוא לקח בחשאי קומיסיונים עבור עסקים שונים, כגון קנייתן ומכירתן של אוניות צים, בשעה שכיחן גם כיו"ר הנהלת צים. את הכסף הפקיד בשווייץ.

כדי לא לעורר חשד, הקים חברה בלתי-מזוהה וקיבל שרותי-מישרד מהבנק של טיבור רוונכאום בז'נבה, בנק קרדיט. בצורה זו לא עוררו פעולותיו כל תשומת-לב, כי הכל היו בטוחים שהחברה הזאת היא חברת-בת של הבנק של טיבור, ועושה עסקים מטעמו. איש לא חיפש בעל אחר.

הרבר יכול היה להימשך לנצח, אלמלא התמוטט הבנק של טיבור רוונכאום. בגלל סיבות שאין להן כל קשר עם צור. הוא הסתכר עם המאפיה באמריקה, ומשם נפתחה הרעה. כאשר החלו החוקרים לברוק את עסקי הבנק, גילו את פרשת מיכאל צור, ומשם התגלגל כרוז-השלג, שהפך לפרשה הכלכלית הגדולה ביותר במדינה — עד כה.

גזית התחיל לחשוב כי החברה המקבלת "שרותי מישרד" באמפל" מעונה בדיקה. ובעיקר: מעורבותו של נשיא "ויאס-איי", יעקב לוינסון, מנהל אמפל, מעונה בדיקה יסודית.

הוא מיהר למ"מ מזכיר חברת העובדים ומנהל בנק המועלים, משה אולניק, שאץ למזכ"ל ההסתדרות, ירוחם משל. כעבור כמה ימים החלף אולניק על-ידי דני רוזוליו, והוחלט למנות את ועדת סיווד-רוטמן.

והי פרשה מסועפת ומתוחכמת, הקשורה בפרשות אחרות בארצות אחרות. רק חלק ממנה נחשף כאן.

ברור כי לפרשה זו עלולות להיות השלכות פוליטיות לגבי אנשים שונים, על פי סעיפים שונים של חוק-העונשין. באן אין די בחקירה פנימית של מערכת "בנק המועלים" או "חברת העובדים". אי-אפשר עוד להימנע מלהביא לעניין את מישרת-ישראל.

ריווחי התרגיל נשארו בידי האנשים שקיבלו אותם.

אך העוקף נכשל.

(המשך בשבוע הבא)

8. יציאת לציבור

החליטו הצדדים להסכם זה כרוב של 70% לפחות על גיוס הון-המצבור, מחייבות כל כפוזווו היזמים להצביע בעד השינויים הרושט בתנאי הסכם זה ובמסמכי החברה לרכות טינוי בזכויותיהם במידה והבורסה לני"ע ר/אן כל גורם אחר בטוק ההון ידרשו שינוי זה כתנאי להפצת המניות ולריטום בכורסה.

9. כחוכות הצדדים לצורך הסכם זה הן כמופיע בראש הסכם זה.

10. יציאת לציבור

החליטו הצדדים להסכם זה כרוב של 70% לפחות על גיוס הון-המצבור, מחייבות כל כפוזווו היזמים להצביע בעד השינויים הרושט בתנאי הסכם זה ובמסמכי החברה לרכות טינוי בזכויותיהם במידה והבורסה לני"ע ר/אן כל גורם אחר בטוק ההון ידרשו שינוי זה כתנאי להפצת המניות ולריטום בכורסה.

11. יציאת לציבור

החליטו הצדדים להסכם זה כרוב של 70% לפחות על גיוס הון-המצבור, מחייבות כל כפוזווו היזמים להצביע בעד השינויים הרושט בתנאי הסכם זה ובמסמכי החברה לרכות טינוי בזכויותיהם במידה והבורסה לני"ע ר/אן כל גורם אחר בטוק ההון ידרשו שינוי זה כתנאי להפצת המניות ולריטום בכורסה.

12. יציאת לציבור

החליטו הצדדים להסכם זה כרוב של 70% לפחות על גיוס הון-המצבור, מחייבות כל כפוזווו היזמים להצביע בעד השינויים הרושט בתנאי הסכם זה ובמסמכי החברה לרכות טינוי בזכויותיהם במידה והבורסה לני"ע ר/אן כל גורם אחר בטוק ההון ידרשו שינוי זה כתנאי להפצת המניות ולריטום בכורסה.

13. יציאת לציבור

החליטו הצדדים להסכם זה כרוב של 70% לפחות על גיוס הון-המצבור, מחייבות כל כפוזווו היזמים להצביע בעד השינויים הרושט בתנאי הסכם זה ובמסמכי החברה לרכות טינוי בזכויותיהם במידה והבורסה לני"ע ר/אן כל גורם אחר בטוק ההון ידרשו שינוי זה כתנאי להפצת המניות ולריטום בכורסה.

14. יציאת לציבור

החליטו הצדדים להסכם זה כרוב של 70% לפחות על גיוס הון-המצבור, מחייבות כל כפוזווו היזמים להצביע בעד השינויים הרושט בתנאי הסכם זה ובמסמכי החברה לרכות טינוי בזכויותיהם במידה והבורסה לני"ע ר/אן כל גורם אחר בטוק ההון ידרשו שינוי זה כתנאי להפצת המניות ולריטום בכורסה.

15. יציאת לציבור

החליטו הצדדים להסכם זה כרוב של 70% לפחות על גיוס הון-המצבור, מחייבות כל כפוזווו היזמים להצביע בעד השינויים הרושט בתנאי הסכם זה ובמסמכי החברה לרכות טינוי בזכויותיהם במידה והבורסה לני"ע ר/אן כל גורם אחר בטוק ההון ידרשו שינוי זה כתנאי להפצת המניות ולריטום בכורסה.

16. יציאת לציבור

החליטו הצדדים להסכם זה כרוב של 70% לפחות על גיוס הון-המצבור, מחייבות כל כפוזווו היזמים להצביע בעד השינויים הרושט בתנאי הסכם זה ובמסמכי החברה לרכות טינוי בזכויותיהם במידה והבורסה לני"ע ר/אן כל גורם אחר בטוק ההון ידרשו שינוי זה כתנאי להפצת המניות ולריטום בכורסה.

17. יציאת לציבור

החליטו הצדדים להסכם זה כרוב של 70% לפחות על גיוס הון-המצבור, מחייבות כל כפוזווו היזמים להצביע בעד השינויים הרושט בתנאי הסכם זה ובמסמכי החברה לרכות טינוי בזכויותיהם במידה והבורסה לני"ע ר/אן כל גורם אחר בטוק ההון ידרשו שינוי זה כתנאי להפצת המניות ולריטום בכורסה.

18. יציאת לציבור

החליטו הצדדים להסכם זה כרוב של 70% לפחות על גיוס הון-המצבור, מחייבות כל כפוזווו היזמים להצביע בעד השינויים הרושט בתנאי הסכם זה ובמסמכי החברה לרכות טינוי בזכויותיהם במידה והבורסה לני"ע ר/אן כל גורם אחר בטוק ההון ידרשו שינוי זה כתנאי להפצת המניות ולריטום בכורסה.

19. יציאת לציבור

החליטו הצדדים להסכם זה כרוב של 70% לפחות על גיוס הון-המצבור, מחייבות כל כפוזווו היזמים להצביע בעד השינויים הרושט בתנאי הסכם זה ובמסמכי החברה לרכות טינוי בזכויותיהם במידה והבורסה לני"ע ר/אן כל גורם אחר בטוק ההון ידרשו שינוי זה כתנאי להפצת המניות ולריטום בכורסה.

20. יציאת לציבור

החליטו הצדדים להסכם זה כרוב של 70% לפחות על גיוס הון-המצבור, מחייבות כל כפוזווו היזמים להצביע בעד השינויים הרושט בתנאי הסכם זה ובמסמכי החברה לרכות טינוי בזכויותיהם במידה והבורסה לני"ע ר/אן כל גורם אחר בטוק ההון ידרשו שינוי זה כתנאי להפצת המניות ולריטום בכורסה.

חוקף למפרע הצימוק בהסכם-המייסדים של חברת גרנית הכרמל השקעות היה סעיף 10. שאישר כי עוד 35 יום לפני חתימת ההסכם כבר היתה סנוול

בשליטת גרנית. להסכם זה יהיה תוקף למפרע... ולפיכך יחולו כל הוראותיו גם על השקעות החברה בקבוצת סנוול שבועה ביום 15.6.1881. אחר-כך מנתה חברת גרנית לבנק לקבלת אשראי.